

A Fővárosi Ítéletábra a dr. Frank Edit ügyvéd (...) által képviselt felperes neve (...) felperesnek, a Madarassy Ügyvédi Iroda (...) által képviselt alperes neve (...) alperes ellen szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. november 18. napján kelt, 39.P..../2013/14. számú ítélete ellen a felperes 15. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 83.778 (Nyolcvanháromezer-hétszázhetvennyolc) forint szerzői jogdíjat, ennek 2013. augusztus 1-jétől a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8% ponttal növelt értékű kamatát, és 5.000 (Ötezer) forint közjegyzői díjból, 25.000 (Huszonötezer) forint illetékből és 20.000 (Húszezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 12.700 forint perköltséget.

Az ítélet tényállása szerint a perbeli időszakban az alperes üzemeltetésében állt a 1... 18. szám alatt található I... Á... elnevezésű üzlet, amelyben az alperes a vásárlók részére reklámanyagokat játszott le. A felperes munkatársa 2013. január 22. napján ellenőrzést végzett az üzletben, melynek során adatszolgáltatási lapot vett fel. Ezen rögzítésre került, hogy az alperes zeneszolgáltatást végez CD lejátszóval. Az adatszolgáltatási lapot az alperes alkalmazottja is aláírta, illetve az alperesi cég pecsétjével látta el. Az alperes a 2013. január 1. és szeptember 30-a közötti időszakra vonatkozóan jogdíjat a felperesnek nem fizetett, ezért a felperes fizetési meghagyás kibocsátását kérte az alperessel szemben.

Az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes keresetében 83.778 forint jogdíj és annak 2013. augusztus 1-jétől járó, a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti kamatának és a perköltségnek a megfizetésére kérte kötelezni az alperest a 2013. január 1. és szeptember 30-a közötti időszakra vonatkozóan.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az üzlet nem vendéglátó üzlet és a boltban jogdíjköteles zenelejátszására nem került sor. Nem vitatta, hogy az üzletben van zene lejátszására alkalmas eszköz, ugyanakkor azt állította, hogy arra a bolt működéséhez van szükség, mivel ezen keresztül reklámokat szoktak lejátszani, amelyre nézve az osztrák tulajdonossal, illetve anyavállalattal megállapodása van. Előadta, hogy évek óta csupán a termékek értékesítéséhez szükséges reklámfilmek és reklámanyagok futnak és instrumentális zene is csupán a reklámfilmek részeként szerepel. Védett irodalmi vagy zeneművek lejátszására nem kerül sor, az információs

monitorok a boltban bizonyítottan más célt szolgálnak, az automatikus zeneszolgáltatási vélelmet ezért nem lehet a perbeli esetre alkalmazni.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak találta. Határozatát a Ptk. 86. §-ának (1) bekezdésére, a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. §-ának (1) bekezdésére, 16. §-ának (1) és (4) bekezdésére, 25. §-ának (1) és (4) bekezdésére, 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint a Pp. 164. §-ának (1) és 206. §-ának (1) bekezdésére alapította.

Döntését azzal indokolta, hogy a felperes az adatszolgáltatási lappal igazolta, hogy 2013. január 22-én ellenőrzést végzett az alperes által üzemeltetett boltban, mely ellenőrzés alkalmával 1 db CD lejátszót talált. Az alperes indítványára tanúként meghallgatott, az adatszolgáltatási lapot aláíró N... M... alkalmazott tanúvallomásában megerősítette, hogy évek óta csupán reklámanyagok lejátszása folyik az I... S...ban.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a kialakult bírói gyakorlat szerint vélelem szól amellett, hogy a vendéglátóipari egységek esetében a vendégek részére nyitva álló helyiségben üzemképes állapotban elhelyezett készüléken keresztül zeneszolgáltatás folyik, ez a vélelem azonban megdönthető, ezért minden egyes esetben az ügy körülményeinek mérlegelésével kell állást foglalni abban a kérdésben, hogy az adott esetben megvalósult-e a jogdíjfizetési kötelezettséget keletkeztető zeneszolgáltatás. Az alperes a perben nem vitatta, hogy a CD lejátszó segítségével elvileg lehetősége lett volna jogdíjköteles zenét is lejátszania, N...M... tanú viszont az ügyvezetővel egyezően határozottan állította, hogy csupán olyan reklámanyagok lejátszása folyt, amelyre az anyavállalattal szerződéssel rendelkeztek, jogdíjköteles zene lejátszására nem került sor. A felperes nem indítványozta az adatlapot felvevő munkatársa tanúkénti meghallgatását, így nem tisztázódhatott, hogy az ellenőr hallott-e más, jogdíjfizetési kötelezettség alá eső zenét is a reklámokon kívül.

Az elsőfokú bíróság emellett figyelembe vette annak tényét, hogy a perbeli esetben nem vendéglátóipari egységről van szó, hanem egy szönyegáruházról, ahol a CD-n lejátszott reklámok nem a vásárlók szórakoztatását, hanem üzleti célokat szolgálnak.

Mindezek együttes mérlegelése alapján a keresetet megalapozatlannak találta, ezért azt elutasította.

A határozattal szemben a felperes élt fellebbezéssel, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset szerinti döntés meghozatalát kérte. Álláspontja szerint az ítélet jogszabálysértő, az ugyanis az Szt. rendelkezéseibe ütközik. A perben nem nyert bizonyítást, hogy kizárólag az alperes által állított zeneművek felhasználására került sor az üzletben. Amennyiben azonban az alperes ténylegesen kizárólag német nyelvű reklámanyagot és instrumentális zenét adott elő, fizetési kötelezettsége ennek ellenére fennáll, az általa végzett felhasználás ugyanis Magyarország területén történik, ezért arra a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Szt. 24. § (2) bekezdés b) pontja, 25. §-ának (1) bekezdése és 87. §-ának (1) bekezdése értelmében a már nyilvánosságra hozott nem színpadi zeneművek és nem szak- vagy nagyobb terjedelmű irodalmi művek nyilvános előadásának engedélyezésére és az ennek fejében fizetendő díj mértékére vonatkozóan az irodalmi és zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet, vagyis a felperes köt szerződést a felhasználóval. Nyilvános előadás alatt nem csak a személyes előadóművészi teljesítménnyel megvalósuló előadás értendő, hanem például a mű műszaki eszközzel történő érzékelhetővé tétele is. E művek nyilvános előadásának engedélyezését a felperes végzi, akit a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala közös jogkezelő szervezetként nyilvántartásba vett. A felperes minden érintett magyar és külföldi szerző képviselőjét

ellátja az Szjt. 25. §-ának (1) bekezdése alapján, függetlenül attól, hogy valamely konkrét szerző a felperesi egyesületnek ténylegesen tagja-e vagy sem. A felperes így az alperes által hivatkozott külföldi - német - instrumentális zeneművek szerzőinek jogdíjigényét is jogosult és köteles érvényesíteni. A felperes továbbá közös jogkezelő szervezetként érvényesíti a kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek nyilvánosságához közvetítése miatt az előadóművészeket és a hangfelvételek előállítóit, mint szomszédos jogi jogosultakat megillető díjigényt is. A felperes kereseti követelése e jogdíjakra is kiterjed, mely jogdíjakat a felhasználónak, azaz az alperesnek küldött fizetési értesítők elkülönítetten tartalmazzák. Mindezekből következően a bizonyítási teher nem a felperest terheli a tekintetben, hogy az alperes védett műveket használ fel, hanem az alperest terheli annak kétséget kizáró bizonyítása, hogy kizárólag nem védett műveket sugároz. E bizonyításnak az alperes abban az esetben, amennyiben a zeneszolgáltatás CD lejátszóval történik nem is tud eleget tenni, hiszen a CD lejátszóban a lemezek cserélhetőek. Továbbá önmagában egy alkalmazott olyan tartalmú tanúvallomása, amely szerint egy CD lemezről német nyelvű reklámokat és közben instrumentális zenét hallott, nem tekinthető sikeres bizonyításnak abban a körben, hogy védett, illetve a közös jogkezelés körébe tartozó zeneművek hangzanak-e el. Emellett az alkalmazott csak arra az időszakra nézve tud nyilatkozni, amikor ő az üzletben volt, ami a felhasználás teljes időtartamát nem fedi le.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira utalással.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást az így rendelkezésre álló adatok alapján helyesen állapította meg. Érdemi döntésével és annak jogi indokaival azonban a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet.

A Ptk. 86. §-ának (1) bekezdése szerint a szellemi alkotás a törvény védelme alatt áll. A (2) bekezdés alapján a védelmet - e törvény rendelkezésein kívül - az alkotások meghatározott fajtáira, valamint egyes rokon tevékenységekre a szerzői, az iparjogvédelmi (a szabadalmi, a védjegy-, eredetmegjelölés-, származásjelzés- és mintaoltalom), valamint a hangfelvételek előállítóit védő jogszabályok határozzák meg.

Az Szjt. 1. §-ának (2) bekezdés e) pontja alapján szerzői jogi védelem alá tartozik a zenemű, szöveggel vagy anélkül.

Az Szjt. 9. §-ának (1) bekezdése szerint a szerzőt a mű létrejöttétől kezdve megilleti a szerzői jogok - a személyhez fűződő és a vagyoni jogok - összessége.

Az Szjt. 16. §-ának (1) bekezdése értelmében a mű felhasználásához a szerző engedélye szükséges, míg a (4) bekezdés szerint a szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében díjazás illeti meg, amelynek - eltérő megállapodás hiányában - a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia.

Az Szjt. 25. § (1) bekezdése szerint az írók, a zeneszerzők és a szövegírók képviselőiben a már nyilvánosságra hozott és irodalmi mű nyilvános előadásának engedélyezésére és az ennek fejében fizetendő jogdíj mértékére vonatkozóan az irodalmi és zenei művekkel kapcsolatos szerzői jogok közös kezelését végző szervezet köt szerződést a felhasználóval.

A (4) bekezdés értelmében a tervezett felhasználást és a már megkezdett felhasználás megváltozását a felhasználó köteles a közös jogkezelő szervezetnek előzetesen bejelenteni, aki a felhasználást a

helyszínen ellenőrizheti. A bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén amennyiben a közös jogkezelő szervezet csak az ellenőrzés során szerez tudomást a felhasználásról, a (6) bekezdés szerint az egyébként járó díjazáson felül a közös jogkezelő szervezet ellenőrzési költségeinek fedezésére a fizetendő díj összegével megegyező költségátalányt kell fizetni.

A nyilvános előadási jogokat kezelő ilyen felhasználást jogosító szervezet a felperes (felperes neve), amely a jogosítás anyagi és egyéb feltételeit időről időre díjszabásban teszi közzé. E díjszabás és a felhasználó által szolgáltatott adatok figyelembevételével kerül sor a jogdíj megállapítására. A felperes, mint közös jogkezelő ennek alapján állítja ki a jogdíjfizetési értesítőt, amelyben szereplő összeg megfizetésével a felhasználó a már nyilvánosságra hozott zenemű nyilvános előadására engedélyt kap. A szerződéskötés és előzetes díjfizetés nélküli nyilvános előadás jogsértő, a jogosulatlan felhasználó pedig köteles a jogsértéssel elért gazdagodás megtérítésére, ami minimálisan azt a jogdíj összeget foglalja magában, amelynek megfizetésére a felhasználó a jogszerű felhasználás esetén a felperes jogdíjközleménye alapján köteles lenne.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes az adatszolgáltatási lappal igazolta, hogy 2013. január 22-én ellenőrzést végzett az alperes által üzemeltetett boltban, mely ellenőrzés alkalmával 1 db CD lejátszót talált. Megfelelően ismertette a kialakult bírói gyakorlatot, amely szerint vélelem szól amellett, hogy vendéglátóipari egységek vendégek részére nyitva álló helyiségében üzemképes állapotban elhelyezett készüléken keresztül zeneszolgáltatás folyik, mely vélelem azonban megdönthető, ezért minden egyes esetben az ügy körülményeinek mérlegelésével kell állást foglalni abban a kérdésben, hogy az adott esetben megvalósult-e a jogdíjfizetési kötelezettséget keletkeztető zeneszolgáltatás. Alaptalanul hivatkozott az alperes a fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy kizárólag a vendéglátóüzletek üzemeltetőit terhelne jogdíjfizetési kötelezettség amennyiben zenefelhasználást végeznek, az Szjt. 16. §-ának (1) és (4) bekezdése alapján ugyanis a szerzői mű bármiféle felhasználásához a szerző engedélye szükséges, akit ennek fejében díjazás illet meg. A bírói gyakorlat által kimunkált vélelem pedig minden, a nagyközönség számára nyitva álló üzletet üzemeltető felhasználóval szemben alkalmazandó, függetlenül attól, hogy az adott egység vendéglátóipari tevékenységet folytat-e, erre helytállóan utalt a felperes a fellebbezésében.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokból azonban okszerűtlenül következtetett arra, hogy az alperes által üzemeltetett üzletben jogdíjköteles zene lejátszására bizonyítottan nem került sor.

Az Szjt. 88. §-ának (4) bekezdése értelmében a közös jogkezelés körében az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a felhasznált művek, illetve szomszédos jogi teljesítmények védelemben részesülnek, mely védelem az irodalom, a tudomány és a művészet minden egyéni, eredeti alkotása esetén a szerző életében és halálától számított 70 éven át, míg a hangfelvételek és az azokban rögzített előadások tekintetében a hangfelvétel első forgalomba hozatalát követő év első napjától számított 50 éven át tart.

A felperes magyarországi felhasználás tekintetében minden érintett magyar és külföldi szerző képviselőjét ellátja az Szjt. 25. §-ának (1) bekezdése alapján, függetlenül attól, hogy valamely konkrét szerző a felperesi egyesületnek ténylegesen tagja-e vagy sem, azaz az alperes által hivatkozott német instrumentális zeneművek szerzőinek jogdíjigényét is jogosult és köteles érvényesíteni. A felperes továbbá közös jogkezelő szervezetként érvényesíti a kereskedelmi célból kiadott hangfelvételek nyilvánosságához közvetítése miatt az előadóművészeket és a hangfelvételek előállítóit, mint szomszédos jogi jogosultakat megillető díjigényt is az Szjt. 77. §-a értelmében. CD lemezen rögzített zeneművek esetében a felhasználás szükségszerűen kereskedelmi célból kiadott

hangfelvételekkel kapcsolatos jogosultságokat is érint, mely jogdíjakat az alperesnek küldött fizetési értesítők elkülönítetten tartalmazzák, és arra a felperes keresete is kiterjedt.

Védett művek, illetve szomszédos jogi teljesítmények nyilvános előadása tekintetében felhasználási engedélyt a fentiek szerint csak a felperestől lehet megszerezni, amennyiben tehát az alperes kétséget kizáróan tudná bizonyítani, hogy kizárólag külföldi szerzők műveit adta elő, a felperes felé fennálló jogdíjfizetési kötelezettsége alól ez sem mentesítené. A felperes által végzett ellenőrzés során az alperes által is aláírt adatszolgáltatási lapon zeneművek nyilvános előadására alkalmas műszaki eszköz, azaz CD lejátszó került feltüntetésre. Az adatszolgáltatási lap ezáltal igazolja, hogy zeneszolgáltatásra alkalmas eszköz az alperes helyiségeiben ténylegesen megtalálható volt, mindezek következtében tényként állapítható meg, hogy a perbeli időszakban az alperes által üzemeltetett kereskedelmi üzletben nyilvános zenefelhasználás valósult meg.

Az Szjt. fentebb ismertetett 88. §-ának (4) bekezdése alapján a közös jogkezelés körében vélelmezni kell, hogy védett zeneművek hangzanak el, ezért az alperesnek, mint a jogdíjfizetés alól mentesülni kívánó félnek a perben azt kellett bizonyítania, hogy annak ellenére, hogy a perbeli időszakban a kereskedelmi üzletben nyilvános zenefelhasználás történt, erre a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján nem, illetve nem a felperestől kellett volna engedélyt szereznie. Az alperesi alkalmazott tanúvallomása ennek bizonyítására önmagában nem alkalmas, hiszen az alkalmazott a teljes perbeli időszak egészében a nyitvatartási idő egésze alatt nem volt jelen az üzletben, míg a CD lejátszóban a lemezek cserélhetőek, ezért az alkalmazott munkaideje által le nem fedett nyitvatartási idő alatti zenefelhasználás mikéntjére nyilatkozni nem tud. Minderre helytállóan utalt a felperes a fellebbezésében.

A fentiek következtében az alperes nem tudta sikerrel bizonyítani, hogy a perbeli időszakban üzletében kizárólag nem védett zeneműveket használt fel, ezért jogdíjfizetési kötelezettsége fennáll.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és az alperest a keresetben foglaltak szerint marasztalta.

A pervesztes alperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes első- és másodfokú perkölségének megfizetésére, amelynek megállapítása során 5.000 forint közjegyzői díjat, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-ának (1) bekezdése, 42. §-ának (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alapján megállapított 10.000 forint kereseti- és az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése alapján megállapított 15.000 forint összegű fellebbezési illetéket, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított 20.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat vett figyelembe.

, 2015. október 13.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: